

abszorbens absorbent	Az abszorpció műveletében használt oldószer.
abszorber absorber	A készülék, amelyben az abszorpció művelete megvalósítható.
abszorpció absorption	Az abszorpció az a műveletet, amelynek során gázok és/vagy gőzök egy vagy több komponensét folyadékban elnyeletjük (feloldjuk).
adszorbeáló képesség adsorption capacity	Az adszorbens egységnyi tömege által megkötött adszorptívum-mennyiséget jelenti.
adszorbens adsorbent	Az anyag, amelynek felületén az adszorpció bekövetkezik.
adszorbens-aktivitás adsorbent activity	Az adszorbens-aktivitás az egységnyi tömegű adszorbensre vonatkoztatott adszorbeálódott anyag tömege.
adszorbens-aktivitás adsorbent activity	Az adszorbens egységnyi tömege által megkötött adszorptívum-mennyiséget jelenti.
adszorber adsorber	A készülék, amelyben az adszorpció művelete megvalósítható.
adszorpció adsorption	Az adszorpció az a művelet, amelyben a nagy fajlagos felületű szilárd anyagoknak azt a tulajdonságát hasznosítják, hogy azok felületén egyes gáz-, gőz- vagy folyadékmolekulák koncentrációja megnövekszik a fluidum belsejében uralkodó koncentrációhoz képest.
adszorpció adsorption	Az adszorpció gázok vagy folyadékok egy vagy több komponensének megkötődése szilárd test felületén.
adszorpciós kapacitás adsorption capacity	Az adszorbens egységnyi tömege által megkötött adszorptívum-mennyiséget jelenti.
adszorptívum adsorbate	Az adszorbeálódó anyag.
anyalúg mother liquor	A kristályosítás után visszamaradó oldatot anyalúgnak nevezzük.
aprítás crushing, grinding	Az aprítás a szilárd testek fajlagos felületének növelését, vagyis a szemcsék nagyságának csökkenését eredményező, rendszerint gépi erővel végzett mechanikai művelet.
aprítási fok grinding degree	Az aprítás eredménye az aprítási fokkal jellemezhető, ami az anyaghalmoz aprítás előtti közepes jellemző méretének és az aprítás utáni közepes jellemző méretének a hányadosa.
aprítási rezisztancia	Mechanikai eljárással a diszperzitásfok növelése egy meghatározott

grinding resistance	értéken túl nem lehetséges, azaz a mechanikai erő fokozása sem növeli az aprítottság mértékét. Ez a jelenség az aprítási rezisztancia. Ennek oka az aprítás során keletkező részecskék aggregálódása (összetapadása), különösen, ha nagy nyomást gyakorolunk rájuk. Az egymással ellentétes aprító és aggregáló hatás között dinamikus egyensúly jön létre.
átkristályosítás recrystallization	Az átkristályosítás kristályos anyagok tisztítási eljárása, amely során a tisztítandó anyagot feloldják egy alkalmas oldószerben (vagy oldószerkeletben), (többnyire melegítés közben), majd kristályosodni hagyják (lehűlés közben).
átkristályosítás recrystallization	A tisztítás céljából végzett kristályosítást átkristályosításnak nevezzük.
atmoszférikus desztilláció atmospheric distillation	Az atmoszférikus desztilláció légköri nyomáson végrehajtott desztilláció (lepárlás).
atmoszférikus korrózió atmospheric corrosion	Az atmoszférikus korrózió olyan folyamat, amely szabadtéren, környezeti hőmérsékleten megy végbe.
azeotróp desztilláció azeotropic distillation	Az azeotróp desztilláció lényege, hogy a nehezen szétválasztható komponenseket (pl. azeotróp elegyet képező komponenseket) tartalmazó elegyhez olyan vegyületet adnak, amely minimális forráspontú azeotrópot képez valamelyik komponenssel. A minimális forráspontú azeotróp fejtermékként távozik.
azeotróp elegy azeotrope, azeotropic mixture	Az azeotróp elegy a folyadékok olyan meghatározott összetételű elegye, amely az összetétel megváltozása nélkül állandó hőmérsékleten desztillál.
azeotróp elegy azeotrope, azeotropic mixture	Az azeotróp elegy a folyadékoknak olyan meghatározott összetételű elegye (biner, vagy terner), amely az összetétel megváltozása nélkül állandó hőmérsékleten desztillál. Az azeotróp elegy desztillációs szempontból úgy viselkedik, mintha tiszta komponens lenne.
bepárlás evaporation	Bepárlásnak nevezzük azt a műveletet, amelynek során a gyakorlatilag nem illékony anyagok oldataiból az oldószer egy részét vagy egészét elpárologtatjuk.
buborékoltatás bubbling	Gáz-folyadék rendszerek keverése nagy folyadék/gáz arány esetén. A buborékoltatás gázok folyadékban történő szétoszlása (elkeverése).
deszorpció desorption	Az adszorpció és abszorpció fordított művelete.
deszorber desorber	A készülék, amelyben a deszorpció művelete megvalósítható.
desztilláció	A desztilláció (desztillálás, lepárlás) folyadékelegyek szétválasztására, illetve folyadékok tisztítására szolgáló művelet, amely a komponensek

distillation	illékonyságának különbözőségén alapul.
desztilláció distillation	A desztilláció folyadékelegyek szétválasztására, illetve folyadékok tisztítására szolgáló művelet, amely a komponensek illékonyságának különbözőségén alapul.
desztillációs maradék distillation residue	Valamely szakaszos lepárlás befejezése után, a kiindulási elegy forralóedényben maradó része, amely túlnyomórészt a nehezebben illó komponenseket tartalmazza.
deszublímáció desublimation	A gőzfázisból történő kristályleválasztás.
dezintegráló műveletek disintegration process	Az aprítás, törés, őrlés, porítás: dezintegráló műveletek.
erózió erosion	A szerkezeti anyagok felületéről kiinduló, kizárólag mechanikai hatásra bekövetkező roncsolódás: az erózió.
extrakció extraction	Extrakciónak nevezzük egy vagy több komponens eltávolítását folyadékból vagy szilárd anyagból szelektív oldószer alkalmazásával.
extraktív desztilláció extractive distillation	Az extraktív desztilláció lényege, hogy a desztilláló kolonnában felfelé áramló gőzökkel szemben ellenáramban egy olyan oldószer áramlik lefelé, amely valamelyik komponenst jól oldja, és így a relatív illékonyságát megváltoztatva a szétválasztást lehetővé teszi.
extraktor extractor	A készülék, amelyben az extrakció művelete végrehajtható: az extraktor.
extraktum extract	Az extrakció során a fázisok kölcsönhatásának eredményeképpen kapják az extraktumot; a kinyert komponens(ek)nek az oldószerrel alkotott oldatát.
fajlagos felület specific surface area	Adott anyag felületének és tömegének hányadosa.
fajlagos felület specific surface area	Az egységnyi tömegű anyag felülete.
 feszültségkorrózió stress corrosion	A feszültségkorrózió a szerkezeti anyagoknak mechanikai feszültség és korróziós közeg együttes hatására való tönkremenetele.
fluidágy fluidized bed	A fluidizált állapotban levő réteget (a szemcsés szilárd anyag fluidizált állapotban levő halmazát) fluidágnak is nevezik.
fluidizáció fluidization	Ha szemcsés szilárd halmazon alulról felfelé fluidumot áramoltatunk át, akkor az áramlási sebesség egy bizonyos értékénél a szemcsés szilárd anyagból álló réteg pszeudocseppfolyós állapotba megy át. Ez a jelenség a fluidizáció.

fluidum fluidum	Az áramlástanban célszerű a folyadékoknak, gázoknak és gőzöknek közös elnevezést adni. Ez a közös elnevezés a fluidum.
folyadék-folyadék extrakció liquid–liquid extraction	A folyadék-folyadék extrakció során egy, az oldattal nem elegyedő oldószerrel oldják ki a meghatározott komponenst.
folyadékviszony solvent ratio	Az extrahálószer és az extrahálandó oldat térfogatának viszonyát folyadékviszonynak nevezzük.
fordított ozmózis vagy hiperszűrés reverse osmosis or hyperfiltration	A fordított ozmóziskor vagy más néven a hiperszűrés során a hiperszűrés membránjai visszatartanak minden oldott állapotban levő szilárd anyagot, és csak a víz jut keresztül a membránon.
forráspont boiling point	Az a hőmérséklet, amelyen a folyadék belsejében a gőznyomás eléri a folyadék felszínére ható külső nyomást.
füst smoke	A füst olyan diszperz rendszer, amelyben a diszperziós közeg gáz, a diszperz rész szilárd.
hab foam	A hab olyan diszperz rendszer, amelyben a diszperziós közeg folyadék, a diszperz rész gáz.
heterogén reakció heterogeneous reaction	A fázishatáron lejátszódó reakciók a heterogén reakciók.
hiperszűrés vagy fordított ozmózis hyperfiltration or reverse osmosis	A hiperszűréskor vagy más néven a fordított ozmózis során a hiperszűrés membránjai visszatartanak minden oldott állapotban levő szilárd anyagot, és csak a víz jut keresztül a membránon.
homogén reakció homogeneous reaction	Az egyetlen fázisban lejátszódó reakciókat homogén reakcióknak nevezzük.
hőáramlás heat convection	A makroszkópikus részecskék mozgása útján jön létre a folyadékok és gázok különböző hőmérsékletű helyei között. Ennél fogva a hőáramlás csak a folyadékokra és a gázokra korlátozódik.
hőátadás heat transfer	A hőátadás vagy hőközlés összetett fizikai jelenség, aminek eredményeként a hőenergia egyik helyről a másikra jut. Beszélhetünk vezetés (kondukción), áramlás (konvekción) és sugárzás útján lejátszódó hőközlésről.
hősugárzás heat radiation	Energiaátadás elektromágneses hullámok formájában légüres téren vagy átterestő közegen keresztül. A testhez érkező sugárzást a test részben elnyeli, átengedi, vagy visszaveri. Csakis az elnyelt rész okoz felmelegedést.

hőszigetelés thermal insulation	A hőközlés és hőelvonás csökkentése bizonyos irányokban: a hőszigetelés.
hővezetés heat conduction	Szilárd vagy cseppfolyós anyagokban a rezgési energia átadása egyik részecskétől a másikhoz (folyadékokban a kinetikus energia átadása is így történik). A fémeknél az elektronok is szerepet játszanak ebben. Ennek tulajdonítható a fémek nagy hővezető-képessége.
inert fém inert metal	Inert egy fém, ha közte és a korróziós közeg komponensei között nincs termodinamikailag lehetséges reakció.
inhibitor inhibitor	Az inhibitor olyan anyag, amely lassítja az adott kémiai komponens keletkezési sebességét.
integráló műveletek integrating processes	A brikettelés, granulálás (szemcsésítés), tablettázás, kapszulázás: integráló műveletek.
katalizátor catalyst	A katalizátor olyan anyag, amely növeli az adott kémiai komponens keletkezési sebességét.
kémiai reakció chemical reaction	A kémiai reakció olyan folyamat, amely során egyes kémiai komponensek más kémiai komponensekké alakulnak át.
keverés mixing, stirring	A keverés két vagy több, egymástól különböző tulajdonságú anyag közötti bensőséges érintkezés létrehozása.
kihordási sebesség conveying velocity, transport velocity	Azt az áramlási sebességet, amelynél a gázáram szilárd részecskéket hord el tömegesen: kihordási sebességnek vagy a pneumatikus szállítás sebességének nevezzük. Ez a fluidizációs tartomány felső határa.
kitermelés yield	A kitermelés (vagy hozam) kifejezi, hogy a termék hányad része a változást leíró reakcióegyenlet alapján számítottak.
kontaktkorrózió contact corrosion	Kontaktkorrózióknak a különböző elektródpotenciálú fémek fémes érintkezésekor kialakuló elektrolitikus korróziós folyamatokat nevezzük.
konverzió conversion	A konverzió (vagy átalakulás) azt fejezi ki, hogy az adott kiindulási anyag hányad része alakul át különböző anyagokká. Beszélhetünk hasznos és összes konverzióról.
korrózió corrosion	A korrózió a szerkezeti anyagok tönkremenetele a környezettel (a közeggel) való kémiai reakció(k) következtében.
korrózió corrosion	A korrózió valamely anyag felületéről kiinduló, kémiai reakciók nyomán kialakuló károsodása.
korrózió inhibitor corrosion inhibitor	A korrózió inhibitor olyan anyag, amely a korróziós közegben, kis koncentrációban alkalmazva, a korrózió sebességét jelentős mértékben lecsökkenti.

korróziós kifáradás corrosion fatigue	Korróziós kifáradásról akkor beszélünk, ha külső váltakozó mechanikai igénybevétel és a közeg hatása együttesen okoz korróziós jellegű tönkremenetelt.
köd fog, mist	A köd olyan diszperz rendszer, amelyben a diszperziós közeg gáz, a diszperz rész folyadék.
kristályosítás crystallization	A kristályosítás annak a műveletnek a megnevezése, amelyben homogén oldatból vagy olvadékból szilárd anyagot kristályos formában nyernek ki.
kristályosítás crystallization	A kristályosítás szilárd anyagoknak oldatukból vagy olvadékukból kristályos formában való kinyerése. Kristályosításnak nevezzük a gőzfázisból történő kristályleválasztást (a deszublimációt) is.
kristályosítás crystallization	A kristályosítás annak a műveletnek a megnevezése, amelyben homogén oldatból vagy olvadékból szilárd anyagot kristályos formában nyernek ki.
maximális forráspontú azeotróp maximum-boiling azeotrope	A kétkomponensű (biner) azeotróp elegyek forráspontja vagy alacsonyabb, mint az alkotó komponenseké (minimális forráspontú azeotróp), vagy magasabb (maximális forráspontú azeotróp). A kétkomponensű (biner) azeotróp elegyek forráspontja soha nincs a két alkotó komponens forráspontja között.
megoszlási hányados distribution ratio	Adott komponens extraktumbeli és raffinátumbeli egyensúlyi koncentrációjának arányát megoszlási hányadosnak nevezzük, amely jellemző az oldott anyagra, az oldószerpárra és az adott hőmérsékletre.
mikroszűrés microfiltration	A mikroszűrés a hagyományos szűréssel el nem távolítható mikrorészecskéket távolítja el a folyadékból membránszűrő segítségével, azáltal, hogy a mikrorészecskék nem jutnak keresztül a membránon.
minimális fluidizációs sebesség minimum fluidization velocity	Azt az áramlási sebességet, amelynél a nyugalomban lévő halmaz megmozdul és fluidizált állapotba megy át, a fluidizáció kezdeti vagy minimális fluidizációs sebességének nevezzük.
minimális forráspontú azeotróp minimum-boiling azeotrope	A kétkomponensű (biner) azeotróp elegyek forráspontja vagy alacsonyabb, mint az alkotó komponenseké (minimális forráspontú azeotróp), vagy magasabb (maximális forráspontú azeotróp). A kétkomponensű (biner) azeotróp elegyek forráspontja soha nincs a két alkotó komponens forráspontja között.
oldatok forráspont-emelkedése	Ha az oldott anyag nem illékony, az oldatokban forráspont-emelkedést tapasztalunk: az oldat forráspontja mindig nagyobb, mint a tiszta oldószeré ugyanazon a nyomáson.
oldatok gőznyomáscsökkenése	Ha az oldott anyag nem illékony; és az oldat gőze csupán az oldószer gőzéből áll, akkor az oldat gőznyomása mindig kisebb, mint a tiszta oldószeré ugyanazon a hőmérsékleten.
oldhatóság	Az oldhatóság az az adat, amely megadja, hogy adott oldószer, adott hőmérsékleten milyen legnagyobb mennyiségben tartalmazhat egy oldott

	anyagot termodinamikai egyensúlyban.
oldhatóság	Az oldhatóság az az adat, amely megadja, hogy adott oldószer, adott hőmérsékleten milyen legnagyobb mennyiségben tartalmazhat egy oldott anyagot termodinamikai egyensúlyban.
osztályozás	A szilárd szemcsés anyagoknak a darabok vagy szemcsék mérete szerint való szétválasztását osztályozásnak nevezzük.
passzív fém passive metal	Ha egy fém ellenáll a korrózióknak olyan környezetben is, amelyben a korróziós termékekbe való átmenete termodinamikailag lehetséges, akkor passzív állapotban van.
passzivált fém passivated metal	Passzivált egy fém, ha a passzivitást mesterségesen idéztük elő.
permetezettetés sprinkling	Gáz-folyadék rendszerek keverése kis folyadék/gáz arány esetén.
pneumatikus szállítás pneumatic conveying, pneumatic transport	Azt a jelenséget, amikor a gázáram szilárd részecskéket hord el tömegesen: pneumatikus szállításnak nevezzük.
porlasztás spraying	Gáz-folyadék rendszerek keverése kis folyadék/gáz arány esetén. A porlasztás folyadékok gázban történő finom szétosztása (elkeverése)
porozitás vagy szabadtérfogati tényező bed voidage, or porosity	A porozitás vagy szabadtérfogati tényező a szemcsékkel ki nem töltött térfogat aránya a réteg egész térfogatához viszonyítva.
raffinátum raffinate	Az extrakció során a fázisok kölcsönhatásának eredményeképpen kapják a raffinátumot; amelyből kisebb vagy nagyobb mértékben eltávolították a kinyerendő komponens.
reakciókörülmények reaction conditions	A kémiai reakció megvalósításának körülményei: komponensek kémiai anyagmennyiségének arányai, hőmérséklet, nyomás, katalizátor jelenléte vagy hiánya.
reaktor reactor	A kémiai reakció lebonyolítására alkalmas készülékek a reaktorok.
reflux reflux	A reflux általános értelemben, valamely rektifikáláskor a rektifikáló oszlopba az elválasztás fokozására visszavezetett folyadék.
regenerálás regeneration	Azért, hogy az adszorbenst, vagy az abszorbenst újra felhasználhassák, az adszorbenst, vagy az abszorbenst regenerálják, azaz a felületen megkötött és az abszorbenstben feloldott anyagokat deszorbeáltatják.
regenerálás	Azért, hogy az adszorbenst, vagy az abszorbenst újra felhasználhassák, az

regeneration	adszorbenst, vagy az abszorbenst regenerálják, azaz a felületen megkötött és az abszorbensben feloldott anyagokat deszorbeáltatják.
rektifikáció rectification	A rektifikáció reflux alkalmazásával lezajló desztilláció.
részecskeméret particle-size	A részecskeméret olyan egyenértéket jelent, amely megadja, hogy melyik az a gömb alakú részecske, mely a vizsgált részecskéhez hasonlóan viselkedik.
szabadterfogati tényező vagy porozitás bed voidage, or porosity	A szabadterfogati tényező vagy porozitás a szemcsékkel ki nem töltött térfogat aránya a réteg egész térfogatához viszonyítva.
szárítás drying	Kezdetben szárításon a víz szilárd anyagból való eltávolítását értették. Innen az általánosítás két irányban haladt. Az első: nemcsak víz, hanem más folyadék eltávolítása szilárd anyagból. A második: víz eltávolítása nemcsak szilárd anyagból, hanem folyadékból és gázból is. A gyakorlatban mindhárom értelemben használatos a fogalom.
szárítóintenzitás drying intensity	A szárítóintenzitás egy adott szárítóanyaggal (szárítószerrel) elérhető maximális szárítás mértéke.
szárítókapacitás drying capacity	A szárítókapacitás a megkötött nedvesség mennyisége a szárítószer tömegegységére megadva.
szemcseméret- megoszlási görbe particle-size distribution curve	Az anyaghalmazban a különböző szemcseméretetek gyakoriságát mutatja a szemcseméret-megoszlási görbe.
szerkezeti anyagok structural materials, construction materials	A szerkezeti anyagok mindazon szilárd anyagok, amelyekből a környezetünkben levő tárgyak készülnek.
szilárd-folyadék extrakció solid-liquid extraction	A szilárd-folyadék extrakció során szilárd anyagból oldunk ki egy meghatározott komponens oldószerrel. Nevezik ezt kilúgozásnak is.
szitaelemzés sieve analysis	Az ömlesztett anyag szemszerkezeti állapotának meghatározását, azaz annak megállapítását, hogy a különböző méretű részecskékből mennyit tartalmaz, szitaelemzésnek nevezik.
szitahatásfok sieve efficiency	Azt a %-ban kifejezett értéket, amely megadja, hogy a szitára vitt anyagban levő, a szitanyílásnál kisebb méretű részecskék hányad része hullott át a szitán; szitahatásfoknak nevezzük.
szitált termék passing fraction	A szitán átment anyag a szitált termék.

szitamaradék retained fraction	A szitán fennmaradó anyag a szitamaradék.
szublimáció sublimation	A szublimáció olyan halmazállapot-változás, amelyben a szilárd halmazállapotú anyag gőzzé alakul anélkül, hogy közben folyékony állapotot venne fel.
szuszpenzió suspension	A szuszpenzió olyan diszperz rendszer, amelyben a diszperziós közeg folyadék, a diszperz rész szilárd.
szűrés filtration	A szűrés szilárd anyag elválasztása folyékony vagy gázhalmazállapotú anyagtól oly módon, hogy a szilárd anyagot tartalmazó fluidumot pórusos rétegen engedjük át, melyen az valamilyen hajtóerő (nyomás, vákuum, gravitáció, centrifugális erő) hatására keresztül áramlik. Ilyenkor a szilárd anyag fennmarad a szűrőelem felületén, a fluidum pedig átáramlik a szűrőelem pórusain.
szűrési segédanyag filter aid	A nehezen szűrhető (kolloid jellegű, nyálkás) anyagokat tartalmazó folyadékok szűrését szűrési segédanyagokkal tesszük szűrhetővé. A szűrési segédanyag a szűrést úgy könnyíti meg, hogy hatására laza szűrőlepleny (iszaplepleny) képződik.
szűrlet filtrate	A szűrlet a szűrés során, a szűrőközegen (= szűrőelemen) átáramló fluidum.
szűrőelem filter media	Az a pórusos réteg amelyen a szilárd részecskék szűrése végbemegy.
szűrőlepleny filter cake	A szűrőlepleny a szűrés során, a szűrőközegen (= szűrőelemen) kialakult szilárd réteg.
szűrőrétteg filter-bed	A szűrőrétteg = szűrőközeg + iszapréteg.
talajkorrózió soil corrosion	A földbe helyezett szerkezeti anyagok korróziója, amelyben fizikai és kémiai hatások párosulnak a biológiaival.
túltelített oldat oversaturated solution	Ha egy oldatban több anyag van, mint amennyit az adott hőmérsékleten, termodinamikai egyensúlyban tartalmazhat, akkor ezt az oldatot túltelített oldatnak nevezzük.
túltelített oldat oversaturated solution	Ha egy oldatban több anyag van, mint amennyit az adott hőmérsékleten, termodinamikai egyensúlyban tartalmazhat, akkor ezt az oldatot túltelített oldatnak nevezzük.
ultraszűrés ultrafiltration	Az ultraszűréskor a víz, az oldott sók és a kismolekulájú vegyületek a membránon keresztüljutnak, a makromolekuláris anyagok nem.
vákuumdesztilláció vacuum distillation	A vákuumdesztilláció csökkentett nyomáson végrehajtott desztilláció (lepárlás).

